

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1179/08
27.05.2009. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Snežane Andrejević, predsednika veća, Slađane Nakić-Momirović, Sonje Brkić, Spomenke Zarić i Ljubice Milutinović, članova veća, u parnici tužilaca AA, koju zastupa AB, advokat, BB, koga zastupaju BA, advokat i BV, advokat, VV, GG i DD, koje zastupa DA, advokat, protiv tužene ĐĐ, koju zastupa ĐA, advokat, radi poništaja zaveštanja, odlučujući o reviziji tužilje AA, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.8280/07 od 10.10.2007. godine, u sednici održanoj dana 27.05.2009. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presude Okružnog suda u Beogradu Gž.8280/07 od 10.10.2007. godine i Petog opštinskog suda u Beogradu P.1546/06 od 28.03.2007. godine u stavu prvom i trećem izreke i u navedenom delu predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Petog opštinskog suda u Beogradu, u stavu prvom izreke, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev za poništaj zaveštanja sada pok.PP od 30.04.2005. godine, proglašenog u predmetu Petog opštinskog suda u Beogradu O.3001/05 dana 10.03.2006. godine, što bi tužena bila dužna da prizna i trpi. U stavu drugom izreke, utvrđeno je povlačenje tužbe tužilje VV i stavom trećim izreke, obavezani su preostali tužioci da solidarno isplate tuženoj troškove parničnog postupka u iznosu od 67.425,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Beogradu Gž.8280/07 od 10.10.2007. godine, potvrđena je presuda Opštinskog suda u stavu prvom i trećem izreke.

Protiv drugostepene odluke blagovremeno je izjavila reviziju tužilja AA zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu odluku u smislu čl.399. ZPP i nalazi da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, PP, preminuo __.2005. godine je pisanim zaveštanjem od 30.04.2005. godine, sačinjenim pisaćom mašinom, raspolažao svojom pokretnom i nepokretnom imovinom u korist tužene. Sada pok.PP je lično diktirao tekst zaveštanja, pročitao ga i potpisao, nakon čega su zaveštanje potpisali i svedoci. Autentičnost potpisa testatora je proverena veštačenjem. Tekst zaveštanja je otkucan na istoj mašini bez vađenja papira. Tužioci kao zakonski naslednici ostavioca su u ostavinskom postupku upućeni na parnicu radi dokazivanja nepunovažnosti zaveštanja.

Na utvrđeno činjenično stanje, pravilno je pobijanom odlukom ocenjeno da je sporno zaveštanje, sačinjeno u formi zaveštanja pred svedocima (tzv.alografski testament), i da su prilikom njegovog sačinjavanja u potpunosti poštovani zakonski uslovi, propisani čl.85. Zakona o nasleđivanju za ovaj oblik zaveštanja.

Međutim, osnovano se revizijom ukazuje da nižestepene odluke ne sadrže razloge o zaveštajnoj sposobnosti pok.PP iako je tužbom pored ostalog, osporena punovažnost zaveštanja i po ovom osnovu. Naime, tužbom i na raspravi osporena je sposobnost zaveštaoca za rasuđivanje i ukazano da zaveštanje ne predstavlja izraz volje pokojnog PPP, koji je bio dugogodišnji i lečeni zavisnik od alkohola.

Prema čl.166. Zakona o nasleđivanju, rušljivo je zaveštanje lica koje je u trenutku njegovog sačinjavanja bilo nesposobno za rasuđivanje. Zaveštanje je strogo formalni akt, koji ima za cilj obezbeđenje volje lica da raspolaže svojom imovinom. Zaveštanje ne proizvodi pravno dejstvo ako je stanje svesti zaveštaoca u vreme sačinjavanja bilo takvo da zbog nesposobnosti za rasuđivanje zaveštalac nije mogao da izrazi svoju volju. Pri tom je bez značaja postojanje ili nepostojanje sudske odluke o lišavanju poslovne sposobnosti i da li je zaveštalac bio nesposoban za rasuđivanje iz trajnih ili privremenih razloga. U svakom slučaju, zbog nesposobnosti za rasuđivanje zaveštaoca u vreme sačinjavanja testamenta, zaveštanje ne proizvodi pravno dejstvo. Kako nižestepeni sudovi nisu cenili poslovnu sposobnost zaveštaoca u vreme sačinjavanja zaveštanja, zbog nedostataka razloga o odlučnim činjenicama, pobijana odluka je zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl.361. stav 2. tač.12. ZPP i bez obzira što je zaveštanje sačinjeno u zakonskom obliku i formi, nižestepene odluke su ukinute i to u odnosu na sve tužioce kao jedinstvene suparničare u smislu čl.204. ZPP.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će ispitati da li je tužba za poništaj zaveštanja zbog zaveštaočeve nesposobnosti podneta u zakonskom roku iz čl.169. Zakona o nasleđivanju, te ukoliko jeste, da li su ispunjeni zakonski uslovi iz čl.166. istog zakona za poništaj zaveštanja po ovom osnovu, a zatim će doneti pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci rešenja, na osnovu odredbi čl.406. stav 1. ZPP.

Predsednik veća-sudija

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Olivera Strugarević

vg